

фондів наукових бібліотек. Проте геополітичні зміни, проголошення незалежності України, сучасні тенденції інформатизації суспільства зумовлюють необхідність визначення пріоритетних напрямів розвитку фондознавства, об'єднання зусиль щодо їх дослідження, підвищення теоретико-методологічного рівня та практичної спрямованості наукових розробок.

Пріоритетними напрямками фондознавчих досліджень визначено наукове забезпечення формування, збереження та загальнодоступності національного бібліотечного фонду України та вивчення ролі й місця фондів наукових бібліотек.

Керівництву Інституту бібліотекознавства та кафедри фондів і каталогів Київського інституту культури сесія доручила розробити проблематику фондознавчих досліджень, особливу увагу приділяти науковому забезпеченню розробки державної програми формування, організації збереження та загальнодоступності національного бібліотечного фонду України; досягненню повноти та якості комплектування фондів наукових бібліотек, визначенню їх структури, обсягу, складу і темпів оновлення; розробці системи управління фондами

наукових бібліотек; створенню та впровадженню інформаційних технологій формування та забезпечення загальнодоступності фондів.

Відзначалася необхідність координації діяльності Інституту бібліотекознавства з кафедрою фондів і каталогів КДІКу, відповідними підрозділами наукових бібліотек України щодо організації наукових досліджень і підготовки кадрів вищої кваліфікації з питань фондознавства. Враховуючи те, що принципові проблеми фондознавчих досліджень мають, як правило, міжвідомчий характер, у рекомендаціях підкреслена доцільність створення тимчасових міжвідомчих творчих колективів для розробки зазначених теоретичних та організаційних проблем формування, збереження і забезпечення загальнодоступності фондів наукових бібліотек.

Безперечно, рішення Першої наукової сесії Інституту бібліотекознавства сприятимуть дальшому розвитку фондознавчих досліджень як теоретико-методичної бази формування і використання загального національного документального фонду України.

Т. А. ІГНАТОВА ПОДВИЖНИЦЬКЕ СЛУЖІННЯ НАУЦІ

Перші Меженківські читання 18 червня 1992 року були приурочені до дня народження відомого вченого в галузі книгознавства, бібліографії, бібліотекознавства, літературо- і театрознавства, який своє життя присвятив відродженню української культури. Організатор заходу – Центральна наукова бібліотека ім. В.І. Вернадського АН України. В читаннях взяли участь науковці і викладачі вузів Києва, Львова, Харкова, Одеси, Вінниці, Санкт-Петербурга.

Відкриваючи конференцію, член-кореспондент АН України М.Г. Жулинський наголосив: «...праця Юрія Меженка для нас сьогодні є багато в чому невивченим, непізнаним феноменом справді подвижницького служіння науці людини, яка глибоко усвідомила свою національну відповідальність за українську книговидавничу і бібліографічну справу».

Юрій Олексійович Меженко – директор Бібліотеки АН України (у різні роки – ВБУ та БАН УРСР), у 20-ті роки директор Українського наукового інституту

книгознавства, пізніше науковий керівник бібліографічної роботи в Державній публічній бібліотеці ім. М.Є. Салтикова-Щедрина (Росія), мав свою наукову школу.

Ідеологічний диктат не зламав ученого, ім'я якого замовчувалось десятиріччями, людину невичерпної енергії й твердих переконань.

Особливий інтерес у присутніх на читаннях викликали такі доповіді: «Меженко Ю.О. і український бібліографічний репертуар» (Я.Р. Дашкевич, Львівське відділення Інституту археографії АН України); «Меженко Ю.О. на чолі Українського наукового інституту книгознавства» (Г.І. Ковальчук, Київський інститут культури); «Меженко Ю.О. і українське відродження 20-х років» (Н.В. Стрішенець, ЦНБ АН України); «Ю.О. Меженко і українське книгознавство» (Т.О. Скрипник, Харківський інститут культури) та ін. Малознайомі сторінки життя і діяльності вченого (зокрема епістолярія) були розкриті у виступі М.І. Крячка (Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва, Київ), про творчий доробок Меженка в ДПБ

ім. М.Є.Салтикова—Щедрина під час першої і другої ленінградської еміграції розповів О.Р.Румянцев (Російська національна бібліотека, Санкт—Петербург), про матеріали Ю.О.Меженка в архівах М.С.Возняка та М.П.Гуменюка зробила доповідь М.А.Вальо (Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника АН України), про Меженка як літературного критика йшлося у виступі В.О.Дорошенка (Харківський університет). Красзнавча бібліографія — тема виступів В.О.Ярошик (Харківська наукова бібліотека ім.В.Г.Короленка), О.Ф.Ботушанської (Одеська наукова бібліотека ім. М.Горького), Л.М.Шпильової (Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К.Тимірязєва).

Доповідь Ф.К.Сарана (Інститут літератури ім.Т.Г.Шевченка АН України) — опис відомої у колі спеціалістів Меженківської колекції шевченкіани.

Учасники зібрання висловили думку про доцільність проведення читань (один раз на два роки) для обміну науковою інформацією.

Запровадження цих заходів сприятиме об'єднанню зусиль бібліотекознавців, бібліографів, книгознавців, літературознавців, спрямованих на дослідження історико—культурних процесів в Україні, на координацію бібліографічної діяльності наукових установ та бібліотек.

Т.П.ПАВЛУША

ОБИРАЄМО ‘‘ БРИТАНСЬКУ МОДЕЛЬ ’ ’ ?

(III Міжнародна конференція у Будапешті (Угорщина)

‘‘ Взаємообмін і документальне забезпечення інформацією ’ ’ 29 березня — 1 квітня 1993 р.)

Її організували Служба міжнародного обміну Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та організацій (ІФЛА), журнал ‘‘ Взаємообмін і документальне забезпечення інформацією ’ ’ та Угорська Національна бібліотека ім.Сечені.

Спонсори Конференції — 12 найбільших інститутів і бібліотек, зокрема Інститут наукової інформації (США), Британська бібліотека, Угорська Національна бібліотека ім.Сечені за участю Відділу загальної інформаційної програми ЮНЕСКО (в його функції входить координація діяльності цієї організації в галузі науково—технічної інформації, документації, бібліотечної та архівної справи), Міністерства культури і освіти Угорщини та Британського консульства в цій країні.

На Конференції були присутні більш як 190 представників із 41 держави (з України — одна особа).

Вона проходила у приміщенні Національної бібліотеки ім. Сечені (найбільшої в Угорщині книгозбірні — її фонди становлять понад 7 млн документів).

Конференцію відкрив її почесний голова Президент Угорщини А. Gopez.

Згідно з програмою передбачалися пленарні засідання і робочі семінари.

На пленарних засіданнях розглядалися питання розвитку взаємообміну інформацією та особливості роботи бібліотек різних типів у сучасних умовах,

організація нових структур і розширення сфери послуг, спрямованих на забезпечення загальнодоступності документальної інформації.

Було представлено близько 20 доповідей. Найбільший інтерес викликали виступи D.Wood —заступника директора Британської бібліотеки, M.Dusouleir — генерального директора Інституту наукової і технічної інформації Французького національного центру наукових досліджень, M.Montgomery — генерального директора Канадського інституту наукової і технічної інформації.

D.Wood у доповіді ‘‘ Електронні мережі і забезпечення пересилки документів ’ ’ розповів про досвід Британської бібліотеки щодо взаємообміну документів. Ця книгозбірня є головним депозитарієм країни. Його ефективне функціонування дає змогу іншим бібліотекам зберігати у своїх фондах переважно видавця підвищеного попиту, а в разі потреби використовувати фонди депозитарію. Така інформаційна технологія бібліотечного обслуговування забезпечується завдяки електронному каталогу, можливості телекомунікаційного доступу до його бібліографічних ресурсів з бібліотек низового рівня і розвинутій системі оперативної пересилки документів по МБА. Витрати на створення і підтримку ‘‘ британської ’ ’ централізованої моделі документального забезпечення інформацією, на думку її авторів, повністю компенсуються за рахунок суттєвого зменшення витрат на комплектування фондів і